

A Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.178/2021/4.

A felperes:

felperes, felperes címe.

A felperes képviselője:

Kummer Irodal, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd

Az alperes:

alperes, alperes címe.

Az alperes képviselője:

Dr. Kovács Loránd Irodal, ügyvéd címe., ügyintéző: dr. Kovács Loránd ügyvéd

A per tárgya: személyiségi jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 64.P.22.589/2020/3.

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, továbbá a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az alperes kiadásában megjelenő www.portál internetes újságban dátum-én került közzétételre a „cikk címe” című médiatartalom, amely – többek között – azt tartalmazta, hogy „Páratlan természeti környezetben, a hegység tetején áll ez a vadászlak, melynek tulajdonosa felperes felesége (...). felperes nem szerepelteti vagyonynyilatkozatában a több tízmilliós ingatlant, mert tulajdonukat felesége vállalkozásában és felesége nevére rejtették el.”

[2] Az írásban a felperessel kapcsolatba hozott ingatlan a település² belterület szám hrsz-ú kivett hétvégi ház, garázs megjelölésű, 3.144 m² területű ingatlan, amelyen a felépítmény összterülete 98,66 m². Az ingatlan 1/2-ed tulajdoni hányad arányban a felperes házastársa dr. felperes-házastárs neve, 1/2 részben pedig a ügyvéd¹ Iroda¹ tulajdonában áll dátum¹ napjától. A házassági közös vagyon részét nem képező ingatlan résztulajdona sem állt és nem is áll a felperes tulajdonában, az csak házastársának nyilvánosságra hozott vagyonynyilatkozatában szerepel.

[3] A felperes kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy cikkében valótlanul állította, azért nem tüntetett fel a vagyonynyilatkozatában egy több tíz milliós értékű ingatlant, mert azt a felesége és az ő vállalkozása révén elrejtette. Kérte az alperest elégtételadás kötelezésére oly módon, hogy az elkövetett jogsértésért való sajnálkozását az ítélet jogerőre emelkedését követő 15 napon belül levélben fejezze ki a számára és kérte, hogy a bíróság jogosítsa fel arra, hogy ezen levelet nyilvánosságra hozhassa. Kérte továbbá az alperes 600.000 forint összegű sérelemdíjban történő marasztalását, továbbá ennek dátum² napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett minden napra a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző naptári félév 1. napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamata személy⁴tkozásában.

[4] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte arra alapítottn, hogy a sérelmezett közlés a közszereplő felperes fokozott tűrés kötelezettségét meghaladó objektíve sértő tényállítást nem tartalmaz.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az általa üzemeltetett www.portál portálon dátum-én „cikk címe” címmel megjelent cikkben valótlanul állította, hogy azért nem tüntetett fel a felperes a vagyonyilatkozatában egy több tízmilliós értékű ingatlant, mert azt a felesége és az ő vállalkozása révén elrejtette.

[6] Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 600.000 forint sérelemdíjat, továbbá annak dátum2-től a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 38.100 forint perköltséget.

[7] A felperes fentieket meghaladó kereseti kérelmét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az illetékes adóhatóság külön felhívása alapján 36.000 forint kereseti illetéket.

[8] Határozatában hivatkozott a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (2) bekezdésére, a 2:43. § d) pontjára, a 2:51. § (1) bekezdés a) és c) pontjára, a 2:45. § (2) bekezdésre; a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (3) bekezdésére.

[9] Megállapította, hogy a kifogásolt közlés – a sajtóközleményt a maga egészében vizsgálva a bizonyíthatósági teszt alapján – tényállításnak minősül. A cikk címében és bevezetőjében írt lényegi közléshez képest a valóság az, hogy a felperes soha nem volt tulajdonosa az ingatlannak, a házastársa vagyonyilatkozatában ezen vagyonelemről számot adott, az a párt honlapján pedig bárki számára elérhető.

[10] Kifejtette, hogy önmagában is sértő az a közlés, miszerint a felperes rejtegeti a nyilvánosság elől vagyoni helyzetét, míg a cikk teljes kontextusában vizsgálva pedig ugyancsak sértő az a valótlan közlés, hogy az érintett politikai személyi kör a valós lakhatási és vagyoni körülményeit a közvélemény elől eltitkolja, mert legális jövedelmük alapján nem engedhetnék meg maguknak a cikkben bemutatott életvitelt.

[11] Utalt arra, hogy a felperesnek a százmilliós nagyságrendű ingatlanvagyonnal rendelkezők listáján való szerepeltetése az írás kontextusában valótlan, mert a felperessel kapcsolatba hozott ingatlan nem villa és nem frekventált villanegyedben található, továbbá az nem is a felperes állandó lakóhelyeül szolgál. Kifejtette, hogy mindezen sérelmezett közlések a Ptk. 2:45. § (2) bekezdése, és a Ptk. 2:51. § (2) bekezdés a) pontja alapján a felperes jóhírnévhez való személyiségi jogát sértik.

[12] A közzétehető sajnálkozó levél formájában történő elégtétel adására kötelezés iránti kereseti kérelmet [Ptk.2:51. § (1) bekezdés c) pont] elutasította, mert több ezer levél szétszórása a jogintézmény társadalmi rendeltetésével ellentétes, továbbá végrehajthatatlan. Kifejtette, hogy a jóvátételi funkció akkor érhető el, ha ugyanazt a nyilvánosságot éri el az elégtételadás, mint a jogsértés (Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.531/2008.); valamint az ítélet rendelkező részének nyilvánosságra hozatalához a felperesnek külön felhatalmazás nem szükséges.

[13] A sérelemdíj személyi jogának megsértésében [Ptk. 2:52. § (1)-(3) bekezdése] kifejtette, hogy a személyiségi jogában megsértett felperes sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. Annak összegszerűsége körében figyelemmel volt arra, hogy a cikk kifejezetten lejárató szándékkal készült, a felperessel kapcsolatos állítás valótlansága könnyen ellenőrizhető lett volna, továbbá szem előtt tartotta a sérelemdíj magánjogi büntető funkcióját is. Mindezek alapján 600.000 forint összegben állapította meg a sérelemdíj összegét, amely után a Ptk. 6:532. §-a és a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése szerinti mértékű kamatfizetésre kötelezte az alperest, a sérelem bekövetkezésének időpontjától esedékesen.

[14] A perköltségről a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján rendelkezett – figyelemmel a Pp. 81. § (2) és (5) bekezdéseire és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjára, valamint 4/A. §-ára. Az illeték mértékéről és viseléséről az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 39. § (3) bekezdés b) pontja, a 42. § (1) bekezdés a) pontja, a 62. § (1) bekezdés f) pontja és a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján döntött.

[15] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének teljes egészében történő elutasítását, másodlagosan a sérelemdíj összegének 200.000 forintra történő leszállítását kérte.

[16] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és d) pontjaira alapította.

[17] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság által a felperes javára megállapított 600.000 forint összegű sérelemdíj rendkívül eltűzött, sérti a Ptk. 2:52. § (3) bekezdését, nem áll összhangban a felperest ért sérelemmel, az alperesi felróhatósággal és a bírói gyakorlat szerint hasonló esetekben megítélt marasztalási összegeket is eltűzött módon meghaladja.

[18] Előadta, hogy a sérelemdíj megállapítására csak abban az esetben kerülhet sor, ha az érintettet a jogsértő magatartással okozati összefüggésben valamilyen érdeksérelem, károsodás érte, mert a sérelemdíj alkalmazásának feltétele valamilyen nem vagyoni hátrány megléte a sérelmet szenvedett fél oldalán. Ugyanakkor a sérelmezett tényállítás nem minősül olyan közlésnek, amely a felperes társadalmi megítélését hátrányosan csorbítaná, így ennek kompenzálására nem is kerülhet sor.

[19] Utalt arra, hogy a sérelmezett közlések személy4tkozásában másodközlő volt, ezért felróhatósága mérsékeltebb az elsőközlőhöz képest, továbbá arra, hogy a felperes közéletben betöltött szerepvállalása miatt tűrési kötelezettsége különösen nagy.

[20] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltsége megfizetésére kötelezését kérte. Ügyvédi munkadíját 15.000 forint + áfa összegben számította fel.

[21] Kifejtette, hogy a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés nem vonható le, a megállapított tényeket okszerűen máshogyan nem lehet minősíteni, különösen akkor nem, ha az elsődleges fellebbezési kérelem indokolása és a megsértett jogszabályhely megjelölése teljesen hiányzik, így az a Pp. 371. § (1) bekezdés d) pontjában előírtaknak nem felel meg.

[22] Kifejtette, hogy a valótlan és sértő állításokkal szemben a közszereplő fokozott tűrési kötelezettsége sem terjed ki a Győri Ítéltábla Pf.I.20.028/2020/6. számú határozata szerint, amely hivatkozás a sérelemdíj leszállítása körében nem is értelmezhető. Kiemelte, hogy az alperesi jogsértés súlya és felróhatósága pedig kiemelkedő, mert a jogsértő tartalom igen jelentős számú olvasóhoz jutott el egy választási kampány finisében, ezért a szándékosságot, mint a felróhatóság legsúlyosabb fokát is értékelni kell a perbeli esetben.

[23] Előadta, hogy a sérelemdíjnak kettős, nem csak reparációs, hanem repressziós célzata és funkciója is van (Kúria Pfv.IV.22.098/2016/6.). A magánjogi büntető szankciónak, a sérelemdíj visszatartó erejének erőteljesebben kell érvényesülnie a jelen esetben és szükséges ezen eszköz alkalmazása annak megakadályozására, hogy az alperes a jövőben hasonló jogsértéseket valósítson meg (Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.471/2016/4/II.).

[24] A sérelemdíj mértéke személy4tkozásában utalt arra is, hogy a közügyekre személy4tkozó, a közszereplőkkel, politikusokkal, közhatalmat gyakorlókkal kapcsolatos információkat felkutatni, azokat közölni hivatott személyek, orgánumok kiemelt felelősséggel tartoznak azért, hogy ne vezessék félre az olvasóközönséget (Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.981/2016/6.). Álláspontja szerint az elsőfokú ítéletben megítélnél alacsonyabb összegű sérelemdíj sem lehet alkalmas a személyét ért hátrány kompenzálására és a sérelemdíj jogintézménye lényegének, többértű funkciójának kifejezésére.

[25] Az alperes fellebbezése nem alapos.

[26] A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, ilyen körülményre egyébként a fellebbező felperes sem hivatkozott. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével és határozatának jogi indokolásában foglaltakkal egyetértett, ezért az elsőfokú határozat rendelkezéseit a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint, annak helyes indokai alapján helybenhagyta.

[27] A felperes elsődleges fellebbezési kérelme kapcsán arra mutat rá a Fővárosi Ítéltábla, hogy a Pp. 371. § (1) bekezdés d) pontja alapján a fellebbezésben – a beadványra személy4tkozó alaki kellékek [Pp. 114. § (1)-(3) bekezdés] mellett – fel kell tüntetni a konkrét jogszabályhely megjelölésével azt az anyagi, illetve azt az eljárási jogszabálysértést, amelyre a fellebbező a fellebbezését alapítja. A Pp. törvényjavaslatához fűzött indokolás alapján ez azt jelenti, hogy a perorvoslat szabályai dogmatikai összhangba kerülnek az elsőfokú eljárás szabályaiban következetesen alkalmazott rendelkezési jogra [Pp. 2. § (1) és (2) bekezdés], peranyag-szolgáltatási kötelezettségre [Pp. 4. § (2) bekezdés] és az érdemi döntés korlátaira [Pp. 342. § (1)-(4) bekezdés] személy4tkozó szabályokkal.

[28] Az alperes az elsődleges fellebbezési kérelmében nem határozta meg, hogy az elsőfokú ítéletet, vagy eljárást milyen szempontból tartja sérelmesnek, melyek azok a kérdések, amelyekben a másodfokú bíróságtól jogvédelmet kér; mindezekhez kapcsolódóan részletes indokolást nem terjesztett elő. Erre tekintettel a másodfokú bíróság utal arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete az irányadó anyagi és eljárási jognak megfelel, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságétól eltérő jogi következtetés nem vonható le a személyiségi jogsértés megállapítása személy4tkozásában.

[29] A sérelemdíj meghatározása az elsőfokú bíróság mérlegelésének eredménye volt. Ehhez képest az alperes fellebbezése folytán azt kellett vizsgálnia a Fővárosi Ítéltáblának, hogy ez a mérlegelés megfelelő, okszerű volt-e. Ennek során figyelembe kellett venni azt, hogy a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerint, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (2) bekezdés szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkezésének bizonyítása nem szükséges. A (3) bekezdés szerint pedig a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a kárt a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására – tekintettel egy összegben határozza meg.

[30] A jelen esetben az összes körülmény vizsgálatával az állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelési hibát nem követett el, a logika alapvető szabályai szerint következtetett a felperes hátrányos megítélésére a cikk kapcsán. Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj mértékét a jogsértés súlyára, a felróhatóság mértékére és a jogsértésnek a sértettre gyakorolt hatására tekintettel helyesen mérlegelte, ennek során kitért a közléssel érintett személynek okozott hátrány és annak mértéke vizsgálatára is.

[31] Helyes értékelés alapján jutott arra a következtetésre, hogy a közérdeklődésre számot tartó, a felperes politika hitelét nagymértékben lerontó közlés esetében a sajtónak fokozott gondossági kötelezettsége állt fenn a tényállítás hitelességének ellenőrzése körében. A véleménynyilvánítás szabadsága a hamis tényt állító személyt csak akkor oltalmazza, ha nem tudta, hogy a közlése valótlan és ebben a körben a foglalkozása szerint elvárható figyelmet, gondosságot, körültekintést tanúsította az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) és 7/2014. (III. 7.) AB határozatában foglaltakra.

[32] A politikus jövedelme által nem igazolt nagyértékű vagyon eltitkolását érintő közlés nyilvánvalóan jelentősen kedvezőtlen, az érintett közszereplő hitelességét romboló hatású. A cikk szándéka a vagyonyilatkozat tételére kötelezett országgyűlési képviselő alperes lejáratása, társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolása volt. A bírói gyakorlat pedig egységes abban a kérdésben, hogy a köztudomású tényekre alapított értékelést elfogadja azok további bizonyítása nélkül (BH 2020.235., BDT2018. 3821.).

[33] A Fővárosi Ítéltábla hangsúlyozza, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága a hamis tényt állító, híresztelő személyt csak akkor részesíti oltalomban, ha nem volt tudomása a közlés valótlanágáról és ebben a körben a foglalkozása szerint elvárható figyelmet, körültekintést tanúsította. Ezen gondosságot pedig a perbeli esetben az alperes elmulasztotta, megsértve magatartásával az Smtv. 13. §-ában foglalt kötelezettségét is, amely körben nem volt érdemi jelentősége a másodközlésnek, amely személy4tkozásában ugyanolyan gondosság tanúsítására volt köteles a sajtószerv. A valótlan és sértő állításokra személy4tkozóan pedig közszereplő tűrés kötelezettsége sem terjed ki, ezekre személy4tkozóan egy politikusnak sincsen fokozott tűrés kötelezettsége.

[34] A fent írtakra tekintettel a magánjogi büntető szankciónak, a visszatartó erőnek jelen esetben érvényesülnie kell, a jövőbeli hasonló jogsértések megelőzése érdekében. A másodfokú bíróság arra is rámutat, hogy a nemvagyoni sérelmet okozó jogellenes magatartások szankciója esetében a kompenzációs és a megelőző (preventív) funkció nem különíthető el élesen, az összefonódik, egymásra tekintettel fejtik ki hatásukat. A sérelemdíj magánjogi szankció, amelynek elsődleges funkciója a személyiségi jogsértés vagyoni elégtétellel történő kompenzációja és csak másodsorban a magánjogi büntetés.

[35] A sértett számára a megítélt sérelemdíj a Ptk. 2:51. §-ában meghatározott nemvagyoni jellegű szankciók alkalmazásával együttesen orvosolja az okozott sérelmet. Erre tekintettel a sérelemdíj 600.000 forint mértékű összegét a Fővárosi Ítéltábla nem találta eltúlzottnak a jogsértés súlya és az alperes nagyfokú gondatlansága alapján. A sérelemdíj mértéke a jogsértés eredményeként bekövetkező nemvagyoni hátrányhoz, a közléssel érintett személynek okozott konkrét hátrány mértékéhez és a személyiségvédelmi perben megítélt sérelemdíjak összecsúszásához is igazodott (32.Pf.20.662/2018/4/II., 32.Pf.20.630/2019/4-II., 2.Pf.21.471/2016/4/II., 2.Pf.20.847/2018/15/II. számú ítéletek).

[36] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a felperes a másodfokú eljárásban teljes pernyertes lett. A jogi képviselővel eljáró fél a Pp. 81. § (1) bekezdésében írtak szerint felszámítással, költségjegyzék előterjesztése útján igényelte perköltségét. Az alperes ügyvédi munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdéseiben írtak szerint számította fel, igényét összecszerűen megjelölte. A Fővárosi Ítéltábla a költségjegyzékben foglaltaknak megfelelően kötelezte az alperest a felperes részére másodfokú perköltség megfizetésére a Pp. 83. § (1) bekezdésében írtak alapján.

[37] Pervesztessége folytán az alperes köteles viselni a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (1) bekezdése alapján számított 48.000 forint összegű fellebbezési eljárási illetéket a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 2. és 3. §-ában foglaltak szerint.

Budapest, 2021. április 20.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Virág Csaba s.k.
előadó bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
bíró